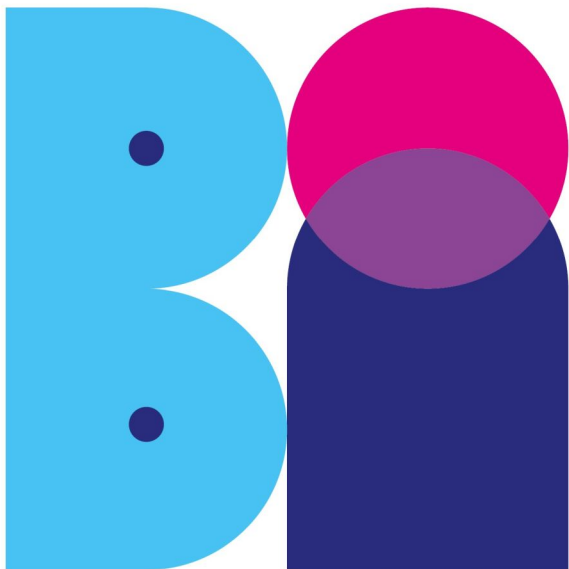

Neviditelný svet bisexuality

Julia Shaw

preložila
Nikola Tomaščíková

Copyright © Dr Julia Shaw, 2022

Translation © Nikola Tomaščíková, 2025

Design and layout © Martin Fek, 2025

Slovak edition © Laputa/Literárna bašta, 2025

ISBN 978-80-8283-099-9

Neviditeľný svet bisexuality

Julia Shaw

preložila
Nikola Tomaščíková

Sexuálna
sloboda
je
úžasná
no
krehká

OBSAH

PREDSLOV: CHCEM VIAC	11
1. BISEXUÁLNA VOĽBA	17
Vynájdenie bisexuality	19
Otázky na telo	24
Kleinova mriežka	31
Stredná cesta	38
2. NAŠA HISTÓRIA	45
Sme tu. Sme kvír!	50
Obscénná kniha	55
Sexuálna inverzia	62
Zoťať anjela	66
Nevítaný hosť	72
3. NIČ LEN CICA VCE	79
Narodili sme sa tak?	81
Homosexuálne žirafy	86
Darwinov paradox	91
Ako ovce za baranom	95
Pokrivené mreže	99
Podme sa hrať	108
4. UTAJOVANÁ BISEXUALITA	113
Coming-out, ale kam?	114
Rodinné tajomstvá	120
Popracuj na tom	124
Problémoví	133
Biverzita	138
Prečo my?	144
Sloboda	150

5. BISEXUÁLNA NEVIDITEĽNOSŤ	155
Vyzerám ako bi?	158
Náš vlastný priestor	166
Sexuálna zvrátenosť	171
Parasociálne vzťahy	175
Sexy, ale hrozivá	183
6. JE TO O POLITIKE	189
Kde sa láska trestá	190
Sexualita pred súdom	197
Nezmeníte ma	206
Diery v zákone	212
Žiadne promo homo	221
Hnacia sila politiky	234
7. LÁSKA MÁ BYŤ SLOBODNÁ	241
Čerešňový lesk na pery	244
Všetci majú radi trojku	249
Vynútené monogamné správanie	255
Reťazová reakcia	261
Premeny intimity	265
ZÁVER: BIDENTITA	269
POĎAKOVANIE	277
POZNÁMKY	280
INDEX	312

PREDSLOV: CHCEM VIAC

Som bisexuálka a vždy som cítila, že chcem *viac*. Túžila som sa pripútať k pevným základom histórie a výskumu, nájsť bisexuálne zastúpenie v politike a popkultúre a zodpovedať otázku: „Kde sú všetci bisexuálni ľudia?“

Keď som začala s výskumom, čakala ma sklúčujúca prázdnota. Premýšľala som, či moja túžba dozvedieť sa *viac* nie je stratou času. Potom som sa začala zoznamovať s jazykom vedy v oblasti kvír tém a svet výskumu bisexuality sa mi začal pomaly otvárať. Zistila som, koľko úžasnej práce je už za nami, ale nanešťastie sa z nej len veľmi málo dostalo na verejnosť. Touto knihou to chcem zmeniť, chcem, aby rozmanité výskumy o bisexualite uzreli svetlo sveta.

Takisto chcem, aby ľudia prestali vnímať bisexuálne identity a životy ako perverzné. Na to však nestačí len lepšie pochopiť bisexualitu, treba zároveň prehodnotiť heterosexuálnu. Bisexualita nič neskrýva, nikoho neohrozuje a nikto ju nepredstiera a rovnako nie je ani najnovším výstrelkom, čímisi nadpozemským či prog-

resívnym. Je to prirodzená súčasť ľudskej sexuality. Aj v 21. storočí prevláda predpoklad, že ľudia sú heterosexuálni, kým sa nepotvrdí opak. Heterosexualitu vnímate ako slnko v našej sústave sexualít, ktoré nás pri ich skúmaní oslepuje. Nemyslím si, že všetci ľudia sú bisexuálni, ako sa o tom zvykne napoly žartovať, skôr si myslím, že je čas *skvírovať* náš pohľad na svet tým, že prehodnotíme naše predstavy o sexe a sexualite.

Niektorí vám povedia, že sa tak už stalo, že sme sa už prebudili zo sexuálneho spánku. Jedno vydavateľstvo tak odôvodnilo odmietnutie tejto knihy: „Túto debatu sme tu už mali.“ Slovom *sme* mysleli *celú krajinu*. Ťažko opísať rozhorčenie, ktoré to vo mne vyvolalo. Nenahnevalo ma iba to, že vydavateľstvo žiadnu knihu o bisexualite dovtedy nevydalo, ale aj to, že mnohí s týmto názorom zrejme súhlasia. Pre tých, ktorí na sociálnych sieťach zahliadnu viac bi pozitívnych príspevkov alebo sa prvýkrát dozvedia o človeku, ktorý otvorene hovorí o svojej bisexualite alebo získal zákonné práva a ochranu, to znamená, že *debata skončila*. Ako môže debata o identite, láske a sexe skončiť? Ľudstvo je týmito konštruktmi posadené.

Do diskusie o bisexualite zároveň musíme prestať vnášať drámu. Bežne – a občas aj zámerne – sa nesprávne chápe napríklad to, že bisexuálni ľudia podporujú ideu striktnej rodovej binárnosti. Z historického hľadiska to nie je presné a v súčasnosti ani pravdivé tvrdenie. Väčšina bisexuálnych aktivistov, aktivistiek, výskumní-

kov a výskumníčov definuje bisexualitu ako príťažlivosť k ľuďom viacerých rodových identít. Definícia zahŕňa aj transrodové a nebinárne osoby.

S pojmom „bisexuálny“ nepracujem v knihe preto, lebo si myslím, že by ho mali všetci používať, ale preto, že má najširšie uplatnenie, najdlhšiu históriu a je najzrozumiteľnejší. V knihe by som rada spojila komunitu všetkých sexualít, a to bez ohľadu na to, s akým pojmom sa ľudia najlepšie stotožňujú – či už je to bisexualita, plurisexualita, pansexualita, omnisexualita, polysexualita, rodová fluidita, kvír alebo akákoľvek iná identita.

Väčšina tém, ktorými sa v knihe zaoberám, presahuje hranice bisexuality a oboznamuje nás so základným chápaním sexu, lásky a ľudských vzťahov. Nezáleží na tom, kto ste, dúfam, že kniha vás názorovo obohatí a bude vás nabádať k prehodnoteniu týchto tém.

Na to, aby som lepšie pochopila bisexualitu, som sa v rámci svojho pátrania spojila s akademickou komunitou bisexuálov a bisexuálok. Založila som výskumnú skupinu, s ktorou sa pravidelne stretávam, viedla som medzinárodnú výskumnú konferenciu o bisexualite, na ktorej sa zúčastnilo 485 ľudí a 70 výskumníkov a výskumníčov na nej prezentovalo svoju prácu, a získala som magisterský titul z kvír histórie. Mám už síce doktorát zo psychológie, ale na to, aby som sa dostala tam, kam som chcela, som potrebovala trpezlivú a starostlivú pomocnú ruku výskumníkov, výskumníčov, učiteľov a učiteľiek, ktoré ma priviedli k poznatkom v tejto knihe.

Dnes viem, že výskum, história a publikácie o bisexualite sú nespočetné a nemožno ich obsiahnuť v jednej knihe. Aj tá moja je tak nevyhnutne neúplná, no dúfam, že prinesie zadostučinenie niekoľkým úžasným odborníkom, odborníčkam, aktivistom a aktivistkám, ktoré zasvätili svoje životy snahe lepšie pochopiť a brániť bisexuálnych ľudí.

V knihe sa zaoberám tým, ako ľudia definovali a merali bisexualitu, odkrývam jej prekvapivo dlhú históriu a významné momenty a predstavujem niekoľko známych bi aktivistov, aktivistiek, vedkýň a vedcov, ktorých by mali všetci poznať. Vyberám sa aj do „divočiny“, v ktorej skúmam bisexuálne správanie zvierat a snažím sa zistiť, či existuje „bi“ gén. Zaujíma ma, prečo je na toľkých miestach vrátane pracoviska stále nevhodné rozprávať o bisexualite, a skúmam duševné a fyzické následky toho, ak sa ľudia rozhodnú nepríhlásiť k bisexualite. Takisto som sa zoznámila so šokujúcou realitou porušovania ľudských práv a kriminalizácie, s ktorými sa mnohí bisexuálni ľudia po celom svete stretávajú, a pochopila som, že hnev môže byť dobrou hnacou silou bisexuálnej revolúcie. Zároveň sa snažím prísť na to, ako bisexuálny človek vyzerá (a či vôbec niečo také ako bisexuálny vzhľad existuje), hľadám bi zastúpenie na televíznych obrazovkách a skúmam osobitý svet bisexuálnych komunít. V poslednej kapitole sa vrhám na azda najsexistickejšiu tému celej knihy – sex v trojici. Posvietim si aj na výskum úsmev-

nej, ale chýlostivej témy: konsenzuálnej nemonogamie.

Nech už ste mali na výber tejto výsostne bisexuálnej knihy akýkoľvek dôvod, dúfam, že ste po nej siahli, lebo tak ako ja, aj vy sa chcete dozvedieť *viac* o histórii, kultúre a výskume bisexuality.

1. BISEXUÁLNA VOĽBA

Podozrenie, že bisexualita je len trend, pretrváva takmer 50 rokov. Časopis *Newsweek* to hrdo vyhlásil dokonca dvakrát. V roku 1974 v ňom publikovali článok s názvom „Bisexualita ako trend: Každý mu podľahne“.¹ O dve desaťročia neskôr sa v ňom v roku 1995 objavil titulný článok s názvom „Bisexualita. Ani homosexualita. Ani heterosexuality. Objavila sa nová sexuálna identita“.² Nová? Opäť?

Oba články sa na bi fórach stali značným terčom výsmechu. Kritiku si vyslúžila najmä titulná strana z roku 1995 so žiarivo-bielym písmom a fotografiou krátkovlasej ženy v širokom čiernom saku s prekríženými rukami na hrudi. Stojí pred dvomi mužmi v obyčajných sivých tričkách, ktorí nezaujato hľadia do objektívu, a pôsobí obozretne. Fotografia pôsobí bizarne a prehnané odráža 90. roky, dnes pôsobí takmer satiricky.

Samotný článok napríklad hlása, že „bisexualita je skrytou divokou kartou našej erotickej kultúry“, že existuje akési „nezávislé bisexuálne hnutie“, a dáva

priestor 15-ročnému tínedžerovi, aby vyvrátil mýtus o hypersexuálnych bisexuáloch a bisexuálkach. Chlapec ho však súčasne potvrdí bizarným výrokom: „Bisexuál [...] nesexuje o nič viac ako kapitán futbalového tímu.“ Práve častý sex sa pritom neraz radí medzi hlavné výhody vedúcej pozície v tíme (amerického) futbalu, no predpokladám, že chlapec sa nám snaží vysvetliť, že hoci je promiskuitný, nemá neprimerane veľa sexu. Článok rôznymi spôsobmi prepája bisexualitu s polyamoriou, promiskuitou a rodovou fluiditou. Myšlienku, že bisexualita je na vzostupe, chce dokázať výrokom: „Najmä vysokoškolské školy šíria na internátoch zvesti o novej sexuálnej, fluidite.“ V článku sa objavuje aj citát jednej bisexuálnej osoby: „Už to nie sme my proti nim. Už sme len my – a je nás čoraz viac.“

Ohromujúce na tom je, že podobný článok by mohol pokojne vyjsť aj dnes, plný rovnako mylných predstáv, brániaci sa zmene – no predsa len s ozvenou optimizmu niekde v úzadí. Najmä tvrdenie, že bisexuálnych ľudí je čoraz viac, zostalo populárne. Je to však pravda? Skôr ako sa pokúsim odpovedať, je potrebné bisexualitu zadefinovať. Musíme sa však vrátiť do minulosti a zistiť, odkiaľ tento pojem pochádza. Rada by som vám predstavila troch mužov s podobnými priezviskami, ktorí zohrali pri povýšení bisexuality na akademický a populárny koncept dôležitú úlohu: Krafft-Ebing, Kinsey a Klein.

Vynájdenie bisexuality

Možno vás prekvapí, že pojem *bisexualita* odkazujúci na ľudskú sexualitu je takmer rovnako starý ako pojem *heterosexualita*. Priekopník histórie homosexuality a aktivista Jonathan Ned Katz vo svojej knihe *The Invention of Heterosexuality* (Vynájdenie heterosexuality) tvrdí, že „heterosexualita je moderný konštrukt, ktorého vznik sa datuje do konca 19. storočia“.³ Prvá zmienka heterosexuality ako pojmu sa nachádza v pamflete z roku 1869, ktorého autorstvo sa neskôr pripísalo Karlovi Mariovi Kertbenymu.⁴

Kertbeny mal zaujímavý život. Žil v mnohých európskych veľkomestách, kde sa stretával so známymi osobnosťami ako George Sand a bratia Grimmovi, skrýval sa pred úradmi v botanickej záhrade v Lipsku, kde aj býval, krátko pôsobil ako špión a opakovane končil vo väzení pre dlžníkov, a to pre niekoľko neúspešných pokusov stať sa novinárom.⁵ Vo svojich listoch, pamfletoch a knihách často vyjadroval názor, že zákony o sodomii porušovali ľudské práva a že v súkromí by takéto konsenzuálne sexuálne akty nemali podliehať trestnému právu. Kertbeny, ktorý bol pravdepodobne sám homosexuál, pri písaní zistil, že je potrebné označiť a definovať sexuálnu normu, aby mohol vysvetliť, ako s ňou kontrastujú túžby a sexuálne správanie osôb rovnakého pohlavia. Zaviedol preto pojmy „heterosexuálny“ a „homosexuálny“. Aktivista za práva homosexuálov tak

vytvoril slovo heterosexuál ako vedľajší produkt slova homosexuál.

Z etymologického hľadiska sa Kertbenyho slovo „heterosexuál“ skladá zo slova „hetero“ z gréckeho *heteros*, čo znamená *iný*, zatiaľ čo *homos* znamená *rovnaký*. Obe sú spojené latinským slovom *sexus*. Krátko nato sa začalo používať slovo *bi*, resp. *dva* na označenie ľudí, ktorí majú homosexuálne aj heterosexuálne túžby. Hoci sa vo výskume v oblasti bisexuality predpona *bi* v slove bisexuálny často chápe ako „dva“, nemyslí sa tým dichotómia muži a ženy, ale *rovnakí* a *iní*.

Skôr ako sa termín bisexualita začal používať na označenie ľudskej sexuality, odkazoval zvyčajne na hermafroditické živočíchy a rastliny – tie majú samčie aj samičie pohlavné orgány. Aj dnes sa pojem bisexualita vo svete botaniky, entomológie a zoológie často v tomto zmysle používa. Príkladom obľúbenej bisexuálnej rastliny je ruža.

Slovo *bisexualita* v zmysle sexuálnej príťažlivosti k viacerým rodovým identitám sa v angličtine prvýkrát použilo zrejme v roku 1892, keď americký neuroológ Charles Gilbert Chaddock preložil vplyvnú knihu nemeckého psychiatra Richarda von Krafft-Ebinga *Psychopathia Sexualis*. Podrobne v nej opísal to, čo považoval za sexuálne poruchy mužov vo väzniciach.⁶ Kniha bola určená klinicko-forenznej odbornej verejnosti a Krafft-Ebing ju napísal zámerne zložitým jazykom s latinskými časťami, takže nebola vhodná pre laikov.

Zohrala dôležitú, no kontroverznú úlohu v diskusii medzi psychiatrami, ktorí sa v tom čase snažili pochopiť, prečo majú ľudia homosexuálne túžby.

Prečo sa tieto pojmy neobjavili už skôr? Historička sexuality Hanne Blank tvrdí, že ľudia v anglofónnych krajinách dovtedy nad sexualitou ako identitou veľmi nepremýšľali.⁷ Neuvažovali o tom, že by sa mali „od seba odlišovať podľa toho, koho ľúbia alebo akú sexuálnu túžbu prežívajú“. Existovali slová, ktoré opisovali druhy sexuálneho správania ľudí, ale sex bol väčšinou považovaný za niečo, čo ľudia robili, nie za súčasť toho, kým boli.

Keď sa sexualita ako súčasť identity stala páličivou politickou témou, ľudia zatúžili tieto nové sexuálne pojmy definovať. Rýchlo však nastal problém v tom, že to, čo mal pri použití pojmu bisexualita na mysli jeden človek, sa líšilo od toho, čo mal na mysli niekto iný, a aj dnes to vo výskume predstavuje veľkú prekážku.

V oblastiach ako psychológia sa na vyriešenie tohto problému vytvorili tzv. pracovné definície. Ak napríklad pôsobíte vo výskume a máte pocit, že pojem bisexuál ľudia málo využívajú, môžete vytvoriť dotazník o sexuálnej príťažlivosti. Tých účastníkov a účastníčky, ktoré dosiahnu skóre vyššie ako určitý hraničný počet bodov, označíte pre potreby svojho výskumu za bisexuálov či bisexuálky, hoci sa za nich sami nepovažujú. Takto zabezpečíte transparentnosť vo vašej definícii bisexuality, takže ďalší výskumníci a výskumníčky si

môžu potvrdiť, či s takýmto označením súhlasia, a môžu zopakovať vašu štúdiu s inou vzorkou ľudí. Nie všetky pracovné definície sú však rovnaké a ukazuje sa, že pri výskume kvír komunity sa ozývajú aj hlasy, ktoré nesúhlasia s tým, že by sa sexualita dala objektívne merať.

Dôvody týchto kritikov som pochopila v roku 2020, keď bol v prestížnom vedeckom časopise uverejnený článok o bi mužoch.⁸ V článku bola bisexualita pracovne zadefinovaná ako erekcia penisu pri sledovaní „homosexuálneho“ a „heterosexuálneho“ porno. Na meranie tvrdosti mužských penisov výskumníci použili tzv. penilný pletyzmograf – mechanickú manžetu, ktorá sa obopne okolo penisu. Kým monitorovali erekciu, muži pozerali pornografický materiál, ktorý vybral výskumný tím. Sedieť vo výskumnom laboratóriu, kde vám púšťajú porno, ktoré ste si nevybrali, a zároveň mať na genitáliách pripevnený tento predmet, môže byť celkom *neprirodzená* situácia. Výskumný tím to však potešilo, lebo zistili, že mužov, ktorí tvrdili, že sú bisexuáli, rovnako vzrušilo „homosexuálne“ aj „heterosexuálne“ porno. Podľa nich to konečne dokázalo, že bisexuáli naozaj existujú. Článok mnohých nahneval. Vráťane mňa.

Spolu s ďalšími dvomi výskumníkmi bisexualitu Jacobom Engelbergom a Samuelom Lawtonom sme v roku 2021 publikovali na článok ostrú kritiku.⁹ Uvedli sme, že väčšina akademických disciplín skúmajúcich sexualitu vníma bisexualitu ako identitu, ktorá si nevy-

žaduje žiadnu fyziologickú odpoveď. Takto je sexualita zakotvená aj v (anti-)diskriminačnom zákone v krajinách ako Spojené kráľovstvo, Kanada, Nemecko a USA. Žiadna sexuálna identita sa nedá a ani by sa nemala merať fyziologicky.

História však nanešťastie ukazuje, že prípady, keď sa ľudia domnievali, že sexualitu možno merať na základe fyziologických prejavov, mali často katastrofálne následky. Najmä represívne režimy, snažiace sa potlačiť alebo regulovať homosexuálne prejavy, sa mnohokrát pokúšali nájsť fyziologický dôkaz „úchylných“ sexuálnych sklonov. Štúdia, ktorá tvrdí, že penilný pletyzmograf dokáže identifikovať bisexuálov, legitimizuje tieto snahy a stáva sa prostriedkom na zneužívanie v rukách tých, ktorí sa kvír mužov snažia prenasledovať. Pre takto nespoľahlivé nástroje, ktoré sú navyše založené na metódach so závažnými teoretickými nedostatkami, môžu vo väzení (v lepšom prípade) skončiť heterosexuáli aj kvír muži. Niekoľko desaťročí po tom, ako sexuológ Kurt Freud vynašiel penilný pletyzmograf, poslúžil tento nástroj pri páchaní mnohých násilných činov na mužoch, u ktorých sa predpokladali homosexuálne prejavy. Začali sa vynárať obavy z jeho spojitosti s porušovaním ľudských práv.¹⁰

Meranie pohlavných orgánov ľudí s úmyslom dokázať ich sexualitu je natoľko povrchné chápanie celého konceptu, až je neuveriteľné, že štúdiu vôbec publikovali. Našťastie pri nej zvolili aj nezvyčajnú metodológiu. Väč-

šina výskumníkov a výskumníčov uznáva, že sexualita je podmienená subjektívnymi faktormi, a preto ľuďom kladú otázky o ich sexuálnych túžbach, správaní, myšlienkach a identite, namiesto toho, aby im na genitálie prikladali invazívne meracie prístroje. Na tieto otázky sa teraz pozrieme.

Otázky na telo

Ak ste si niekedy spravili test sexuality, pravdepodobne to bola digitálna verzia nástroja vynájdeného pred viac ako polstoročím: Kinseyho škála.

V roku 2011 skúmala historička Donna Drucker 29 testov sexuality na fórach, blogoch a iných internetových stránkach, a to v angličtine, francúzštine, nemčine, španielčine a nórčine.¹¹ Drucker dospela k záveru, že testy boli „kľúčom k porozumeniu, sebazpoznaniu a pestovaniu súcitu k ľuďom inej sexuálnej orientácie“. Takisto zistila, že „zvolením určitého miesta na škále možno získať pocit moci a kontroly, pocit, že vo svete sexuality, i keď len na malú chvíľu, máme miesto“. Napriek tomu, že niektorí svoje miesto na škále nenájdu, väčšine sa to podarí. Vďaka online škálam sa ľudia cítia pri snahe zorientovať sa v spleti vlastného správania, túžob a formovania identity menej osamelo.

Azda najznámejšou škálou sexuality je do dnešného dňa tá, ktorú vynášiel Alfred Kinsey. *Všetky testy, ktoré*

Drucker skúmala, boli v skutočnosti jej online verziou.

V 30. rokoch 20. storočia bol biológ Alfred Kinsey s doktorátom z Harvardu známy vďaka svojej práci o hmyze, konkrétne o hrčiarkach.¹² Historik a sexuológ Vern Bullough opisuje Kinseyho prechod od asexuálnych hrčiarok k ľudskej sexualite ako „šťastnú náhodu“. Úlohu v tom zohralo množstvo peňazí vyčlenených na výskum sexu. Kinsey navyše viedol manželské a rodinné kurzy, ktoré v ňom vzbudili záujem o ľudskú sexualitu, a nedostatočný výskum v tejto oblasti ho veľmi frustroval. Onedlho sa tak začal zaoberať výskumom sexu, a to ho preslávilo po celom svete.

Na Kinseym je azda najpozoruhodnejšie to, že počas celej svojej kariéry premýšľal taxonomicky. Či už išlo o hrčiarky alebo ľudí, jediné, čo chcel, bolo klasifikovať a opísať svet z pohľadu vedca. Odmietal nazerať na svoje štúdie z morálneho alebo politického hľadiska. Vo svojich výstupoch písal o „cicavčom pôvode“ človeka a svoje myšlienky viazal na biologické koncepty.¹³ Tým sa radikálne líšil od niektorých svojich kolegov, ktorí Kinseyho prístup k sexu považovali za poburujúci. Aby sme však boli voči jeho skeptikom spravodliví, niektoré jeho rané prístupy ku skúmaniu sexu boli skutočne... *na telo*.

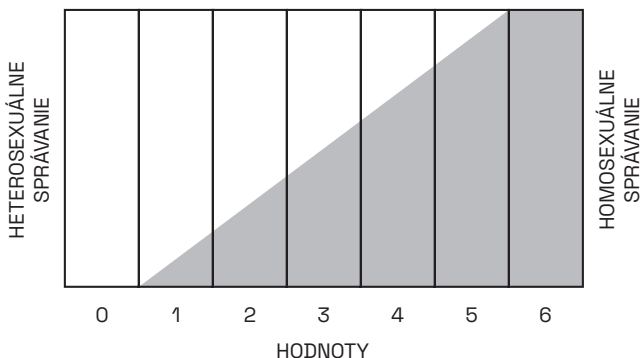
Kinsey bol známy napríklad tým, že sa svojich študentov a študentiek pýtal, kedy mali prvý sex, ako často ho majú a koľko mali partnerov a partneriek. Jeho vtedajší kolegovia a kolegyně tvrdili, že sa tiež pýtal stu-

dentiek na dĺžku klitorisu, väčšinou *mimo* výskumného laboratória. Keby ma po prednáške oslovil profesor a z ničoho nič sa ma opýtal na dĺžku klitorisu, tiež by ma to zaskočilo alebo by som naňho rovno zavolala políciu. S rektorom univerzity bol Kinsey (našťastie preňho) kamarát, takže ho nezvyčajný začiatok vedeckého výskumu sexuality nepripravil o prácu. Namiesto toho menej učil a požiadali ho, aby nekládol oplzlé otázky v *slušnej spoločnosti*, ale v štruktúrovanom výskume. A tak začal so svojimi slávnymi štúdiami.

Kinsey uskutočnil rozhovory s viac ako 8-tisíc účastníkmi a účastníčkami a na rozhovory s ďalšími 10-tisícami zaškolil svoj asistenčný tím. Kinsey bol presvedčený, že ľudia nebudú o svojich sexuálnych aktivitách vždy hovoriť pravdu. Vychádzal z predpokladu, že jediný spôsob, ako odhaliť klamstvo a popasovať sa s ním, predstavujú osobné rozhovory, pri ktorých môže konfrontovať protichodné výpovede. Ak sa v nich vyskytli rozpory, ktoré ľudia nedokázali vysvetliť, ich odpovede boli neplatné. Najznámejší výskum Kinsey uskutočnil v 40. a 50. rokoch 20. storočia. Použil naň škálu na meranie sexuality s hodnotami od 0 do 6 (vrátane desiatinných miest), pričom 0 predstavovala výlučne heterosexuálne a 6 výlučne homosexuálne správanie a túžby. Táto nenápadná škála bola záverečným krokom výskumných rozhovorov. Vyzerala takto:

Obrázok č. 161:

Hodnotiaca škála heterosexuality a homosexuality

Na základe psychologických reakcií a skúseností bolo správanie jednotlivcov hodnotené takto:

- o. Výhradne heterosexuálne (bez prejavov homosexuality)
1. Prevažne heterosexuálne, iba náhodne homosexuálne
2. Prevažne heterosexuálne, ale viac ako náhodne homosexuálne
3. Rovnako heterosexuálne aj homosexuálne
4. Prevažne homosexuálne, ale viac ako náhodne heterosexuálne
5. Prevažne homosexuálne, ale náhodne heterosexuálne
6. Výhradne homosexuálne

Škála bola v rovnakom znení prvýkrát publikovaná v roku 1948 v štúdiu *Sexual Behavior in the Human Male* (ďalej Sexuálne správanie u mužov). Jednotlivé hodnoty „sú založené na psychologických reakciách a otvorenom sprostredkovaní vlastných skúseností“. Pojem, ktorý si vyžaduje vysvetlenie, je Kinseyho využitie spojenia

„náhodne“ homosexuálne alebo heterosexuálne správanie, čomu rozumiem tak, že niekto mal neplánovanú sexuálnu skúsenosť, napr. zo zvedavosti, alebo jednoducho zažil nečakané vzrušenie. Všimnite si, že hoci žiadna z kategórií nie je priamo označená ako bisexuálna, päť zo siedmich z nich zodpovedá bisexuálnemu správaniu.

Na základe rozhovorov sa potom rozhodlo, do ktorej kategórie Kinseyho škály sa jednotlivci zaraďia, pričom sa bral ohľad aj na to, akú identitu si sami prisúdili. Dáva to zmysel. Priatelia môžu tvrdiť, že sú (pri použití Kinseyho termínu) výlučne heterosexuálni, ale keďže poznám ich sexuálne a romantické pozadie, pridelila by som im hodnotu 1 alebo 2. V istom zmysle interpretujem to, akú identitu si ľudia sami prisúdia, v kontraste so sexuálnym správaním iných ľudí, ktoré je totožné s ich vlastným.

Všetky typy správania na Kinseyho škále boli považované za normálne a prirodzené, čo bolo v rozpore s názormi iných výskumníkov a výskumníčok, ktoré pokladali čokoľvek neheterosexuálne za patologické. Bez ohľadu na to, či bola niekomu pridelená hodnota 0, 1,5, 3,2 alebo 6, Kinsey nikoho automaticky nepovažoval za viac či menej deviantného. Pridal aj kategóriu X pre tých, u ktorých sexuálne túžby alebo skúsenosti absentovali (pozdravujem našich asexuálnych priateľov a priateľky). Po rokoch odsudzujúceho nálepkovania sexuality sme si mohli na nejaký čas vydychnúť. Kinsey chcel sexualitu opísať, nie ju hodnotiť.